

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא וענינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו גוזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודייגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תונככי.

חזון יחזקאל
רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שישמליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
החבויים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוכ"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

מצורע (ערכין טז). אמרו דנגעים הוי כפרה על לשה"ר. וקשה דהרי אמרו שם (ע"ב): מי שסיפר לשה"ר אין לו תקנה, שכבר כרתו דוד ברוה"ק שנאמר 'כרת ה' כל שפתי חלקות'. הרי שאין לו כפרה אף ע"י נגעים. ויש לתרץ, שאף כשהאדם עצמו אינו יכול להשיג תיקון על חטאו, בכח הרבים יוכל למצוא כפרה. דהנה מצינו שדרשו (מו"ק ה.) הפסוק 'וטמא טמא יקרא', שצריך להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים. וקשה מדוע דוקא בחולי הנגעים אמרה תורה שטוב לו שרבים יתפללו עליו, ולא מצינו כן בשום חולי שמוזכר בתורה. ונראה שהטעם הוא היות שחטא לשה"ר אין לו תקנה, והוי כגזר דין חתום, ולכך צריך הוא לכח הרבים שיקבשו עליו רחמים, ובכח תפילתם יבטלו את חוליו, וכמו שמשמע (ר"ה יח). שגזר דין אף שנחתם, אם רבים מתפללים עליו גזר דינו מתקרע. וזה מרומז בדברי חז"ל 'סיפר אין לו תקנה', דמשמע דוקא הוא עצמו שהוא יחיד לא יכול להשיג תקנה, אבל אחרים יכולים לסייע עבורו בכח תפילתם שיהיה לו תקנה.

כנגע נראה לי בבית. ב' במסורה 'נראה לי, כאן, ואידך 'מרוחק ה' נראה לי'. ונראה לפרש, דהנה תרגום של תיבת 'מצורע' הוא 'סגירו', והיינו שנסגרו כל האורות העליונים מעליו, כנודע שעיקר הנגעים היינו שנסתלקו מעליו אורות החכמה. ובחכמה מצינו 'החכמה תחיה בעליה', ולכן המצורע נחשב כמת, שהרי המיתה היא שנעדר מהנפש האור הגדול, והמצורע שנסגרים בפניו כל האורות הרי הוא ממש כמת. וזה הרמז מהפסוק 'מרוחק ה' נראה לי', כלומר מדוע 'כנגע נראה לי', לפי ש'מרוחק ה' נראה לי', שנסגרו ממני כל האורות, שהרי אמרו (ערכין טו). שהצרת בא על לשה"ר. ומצינו שאמר דוד המלך כששמע שיש בדורו דלטורין 'רומה על השמים אלקים', סלק שכינתך מביניהן (ויק"ר כ"ב). וזה מה שנרמז בב' פסוקים אלו, שע"י 'מרוחק ה' נראה לי', היינו שנתרחק ה' מהם ע"י לשה"ר, ונסתם מהם כל האורות, עיד'ז נגרם שמתקיים להם 'כנגע נראה לי בבית', כי הנגעים באים מחמת שמסתלק מהם אורות החכמה. (זרע שמשון תזריע אות ט').

לע"נ הג"ר ששון עבדול עזיז מוחזי ב"ר בנימין ציון זצ"ל יא"צ ד' ניסן

ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקודש כי כחטאת האשם הוא לכהן קדש קדשים הוא. היתורים רבו בפסוק זה, ד' במקום הקודש' למה לי, וגם הניתנת טעם 'כי כחטאת האשם הוא לכהן קודש קדשים הוא' מיותר. ופירושו רש"י הוא על פי דברי חז"ל, מכל מקום יש לומר לפי פשט הכתוב, על פי מה דאיאת (סוטה לב): אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי מפני מה תיקנו תפילה בלחש, כדי שלא לבייש את עוברי עבירה [המתודים בתפילתם על עבירות שבידם], שהרי לא חילק הכתוב מקום בין חטאת לעולה. ופירש"י שלא קבע לשחיטת חטאת מקום בפני עצמו, כדי שלא יבינו שהוא מביא חטאת ויתבייש.

והנה במצורע דלא שייך טעמא שלא לבייש, שהרי נצטוו לפרסם, כמו שכתוב 'וטמא טמא יקרא', א"כ היה ראוי להיות חילוק מקום. אמנם בלאו הכי צריך להבין מה קשיא ליה 'שהרי לא חילק הכתוב מקום בין חטאת לעולה', [דמשמע דהסברא היה לחלק מקום בין חטאת לעולה], דמאי סברא יש לחלק מקום. וצריך לומר, דכיון דעולה כולה כליל, וחטאת נאכל לכהנים, לכן ראוי להיות חילוק מקום ביניהם, שצפון מקודש ביותר, ומדלא חילק הכתוב מקום, שפיר מביא ראייה [דאין לבייש החוטאים].

וא"כ אחר שעל כרחק הכרח שלא לחלק בין חטאת לעולה, דאף דחטאת קילא קדושתא מעולה, מ"מ קודש קדשים הוא, וא"כ ממילא אין קושיא על אשם מדוע אין חילוק במקום בין חטאת לאשם, דאחר שכבר נתייחד המקום גם לחטאת כדי שלא לבייש, לכן אין לייחד מקום אחר לאשם [דג"כ קודש קדשים היא, לכן אפי' דבמצורע לא שייך הטעם שלא לבייש, מ"מ כבר קבע הכתוב מקום אחד לעולה וחטאת ואשם כי קודש קדשים היא].

אלא שמצינו (זבחים פט.) דדם חטאת קודם לדם אשם, מפני שדמה ניתן לד' קרנות. [וא"כ נימא דמשום האי טעמא יש לקבוע מקום מיוחד לאשם]. מ"מ נראה דמשום הך פורתא, אין לחלק במקומות, שהרי לכהן שניהם קודש קדשים לענין שנאכלין לפנים מן הקלעים, לכן אין לעשות חילוק מקומות ביניהם. ובזו יומתק כוונת הכתוב 'ושחט את האשם במקום העולה במקום הקודש', דאחר שכבר נתייחד המקום לחטאת, קדושת אשם לא נופל הוא מקדושת חטאת. ואף שיש חילוק במתנות, שהאשם ניתן ב' מתנות שהן ד', וחטאת ד' מתנות על ד' קרנות, מ"מ 'כחטאת האשם הוא לכהן קודש קדשים הוא', וא"כ אם ישתנה מקום האשם ממקום החטאת, איכא לזול לקדושת אשם.

לע"נ הג"ר משה יצחק לופוביץ ב"ר מנחם מענדל זצ"ל יא"צ ד' ניסן **נפלה עליו מפולת.** במכילתא (בא, מסכתא דפסחא פרשה י'): כתיב 'שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם', 'בבתיכם' למה נאמר, לפי שנאמר 'בכל גבולך', שומע אני כמשמעו, ת"ל 'בבתיכם', מה בתיכם ברשותכם, אף גבולך ברשותך, יצא חמצו של נכרי שהוא ברשות ישראל וחמץ שנפלה עליו מפולת, ע"כ. וצריך להבין למה כללם המכילתא יחד

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דאט חטא אין איירעע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מ'ת' יירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר איירע ישרה פרייוואט, נאמנות, קאפיטעלענשעל.
- יעדע נאמען איד א באונדערע שטיין, באונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענעקייט, מיט כוונה, נאמנות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אויף זיין אלע שיעות די שטיין בלייבט אין דעם אויפגעפאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויף דעם סגולדיגע אופן פון מכן דורות ישרים וועט מען זיין עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה'ק אויפן האר: **יכר הלב - אריינברענגען זיין חמץ אן אריינשייטן, שיהיה לב לשימם לזבח - ש'שיש' די גאנצע נאמנות, וואס מ'לויט (והיטט אמת ומוטע).** מקטן עס געבנו פון מענש.

פאר פרטים וופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אדערע מענטש. ער לערנט מיט, מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא.

מיין זון בילדט זיך זייער פון און 5 מינוט און 5 מינוט פאר און זמן קריאת שמע.

מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער.

אין האב גישט געמאכט קיין מנוחה פאר דעם גישט וויסנדיג וואס אריינברענגען וואס מיין בייזער טוהט.

כהאב גענוצט מיין פילטער מיט גענוצט מיין קינדע פאר דעם מנדב זיין פאר מיי תרם קינד.

חמצו של נכרי' בבית ישראל, וחמץ שנפלה עליו מפולת', כיון דמשני טעמים חלוקים, זה משום שאינו שלך, וזה משום שאינו יכול לבער. ונראה לי דטעם היתר של מפולת דאיאת במכילתא דזה משום 'שאינו יכול לבערו', אף שיכול להעביר המפולת ולבער, ולא מצינו שידחה איסור תורה בשביל מעט מומן. אך הענין הוא כמו שכתב הרמב"ן (ריש פסחים), דענין 'דעשאן הכתוב חמץ כאילו ברשותו', הוא משום שרוצה בקיומו, ע"ש. והיינו דמשום שאינו מבערו מן העולם, נראה שרוצה בקיומו, דאם לא כן, לאב אינו מבערו, ומזה מוכח שאינו כעפר אצלו. למה נבפל עליו מפולת שיצטרך הוצאתו על הבעור, שוב אין הוכחה שהחמץ חשיב אצלו, ולעולם הוא אצלו כעפר, אך שאינו רוצה להוציא הוצאות על העברת המפולת. נמצא דשניהם נתמעטו מדכתיב 'לך', דבנפל מפולת שאין הוכחה שרוצה בקיומו, לא עשאתו כאילו ברשותו ואינו שלו, ודומה לחמצו של נכרי, ועל כן כללם המכילתא יחד.

ובזה נראה לי לפרש דברי הר"ן (בדפי הרי"ף א. ד"ה אלא) שכתב וז"ל: תנא דמתני' לא בעי ביטול כלל, אלא בדיקה ובהכי סגי ליה, לפי שמכיון שבדק יצא ידי חובתו, ואם שמא ימצא אח"כ גלוסקא יפיה, יבערנה לאלתר. שמא תאמר למפרע עבר עליה, ליתא שהרי סמכה תורה על החזקות, וכל שבדק אותן מקומות שרגיל להמצא בהן חמץ, יצא ידי חובתו ואין לו לחוש לככר בשמי הקורה, עכ"ל. ואינו מובן, דהרי מכל מקום עבר בשוגג בכל יראה, וכמו שנשאת על פי עדים בטעות שחייבת חטאת (יבמות פז). אך הוא הדבר, דכל שיצא ידי חובתו מן התורה, שלא היה לו לחוש לככר בשמי קורה, שוב לא עשאתו התורה כאילו הוא ברשותו, כי אין ראייה כלל שרוצה בקיומו. (אבני נזר או"ח סימן שי"ז).

לע"נ הג"ר אריה ליב לוי ב"ר בנימין ביינוש זצ"ל יא"צ ד' ניסן

שבת הגדול. נקרא 'שבת הגדול', כי כל המועדים נקראים בתורה 'שבתון' מקרא קודש', 'שבתון' הוא 'שבת קטן', דאות נ' של 'שבתון', מרמז על הקיטון, כמו 'אישון

קשין מזונותיו של אדם כפלים כילודה, דאילו ביולדה כתיב 'בעצב', ובמזונות כתיב 'בעצבון'. אף דלפי האמור 'עצבון' בן הקיטון מורה על עצב קטן. אבל כבר אמרנו שהכוונה של 'כפלים כילודה', שביולדה העצב אינו מצד האשה, רק השי"ת מעציבה. אבל במזונות יש כפלים עצב, מצד השי"ת מהקללה, דאם לא היה אוכל מפרי העץ, אז לא היה שום מלאכה ויגיעה. כמו לעתיד שתוציא ארץ ישראל גלוסקאות, ואחר הקלקול כמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא פת לאכול, וזה מצד השי"ת. ועצב מצד האדם שמטריד עצמו במלאכה ביגיעת נפש, ואילו היה בוטח בה', היה די לו בהשתדלות מעוטה. וזהו 'עצבון' קטן מצד האדם, שבידו להנצל ממנו.

וכן שבת נקרא ג"כ 'שבת שבתון', ד'שבת' הוא קדושה קביעה וקיימא מצד השי"ת, ו'שבתון' שבת קטן מצד האדם, וג"כ נקרא [מצד האדם] 'תחילה למקראי קודש'. ויו"ט נקרא רק 'שבתון', שבת קטן מצד ישראל דמעברי לירחא וקבעי לשני. ובפסח לא כתיב 'שבתון', רק 'מקרא קודש', וכן בשבועות. והטעם דפסח נקרא 'שבת', כמו

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר הכובקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - פרשת חבית על נספח חלה
במהדורה טפארת בתכלית הרדור והיופי

אסתר הלייטן הספר בחינות הספרים היםודיות
הוציא ראשיתו עם הספר - ר' בנימין לוי
והרב יצחק שטיינר שליט"א 347-322-0800

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר:
כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עוונותינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה, כי הנה ידוע כי העולמות נבראו ב"ה כמאמר הכתוב "כי ביה ה' צור עולמים" (ישעיה כו:ד. ועל מנחות כט:). (והת"י) [והתרגום ירושלמי] פי', בראשית "בחוכמא". ונקודות של בראשית בגמ' חמשים, היא בינה נ' שערי בינה. נמצא "בראשית" - הוא י' [חכמה] ונקודתו מרומז על ה' [בינה], "ברא אלקים את השמים ואת הארץ", ודי למבין [על חגיגה יב.].
א"ו בעז"ה, בראשית במילוי אותיות, כזה: בית ריש אלף שין יוד תיו, ס"ת של מילוי אותיות בגמט' תרי"ג ברכה. כי עיקר הברכה לקיים תרי"ג מצות, כמאמר הכתוב (דברים יא כז): "את הברכה אשר תשמעון אל מצות ה'", והבן, ובשביל זה "ברא אלקים את השמים ואת הארץ".

הרי הוא כאילו מתדבק בשכינה. וכן אמרו חז"ל עה"פ עץ חיים הוא למחזיקים בה, 'ללומדיה' לא נאמר, אלא 'למחזיקים בה'. וכמו כן הני נשי ע"י שממתינות לבעליהם, ומגדלות הבנים לתורה, יש להם הזכות של תורה.

והנה עיקר סם חיים היא התורה, ובתורה אי אפשר להצליח בלי לותר על תענוגי העוה"ז, אמנם הרוכל הזה חזר גם 'בעיריות', שרובם עובדי אדמה, והכריז גם לאלו 'מאן בעי סמא דחיי', דהיינו שאע"פ שעוסקים בהבלי עוה"ז, יזכו לסם החיים ע"י חזקת התורה וסיוע ללומדי תורה. ועל כן הכריז שני פעמים 'מאן בעי סמא דחיי', [כי בין ה"ח ובין הבעה"ב יכולים לזכות לזה]. וכאשר שמעה בת ר' ינאי

שמחה, שהבינה שאף שנשים פטורות מתלמוד תורה, מ"מ יכולה לזכות לחיי עוה"ב. והראה הרוכל ספר תהלים שדוד המלך אמר 'מי האיש החפץ חיים, אף 'שאוהב ימים לראות טוב', 'אוהב ימים' ימי העוה"ז, 'לראות' בהן 'טוב', מ"מ יוכל לזכות. ואמר 'נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב', והקדים ל"ת, כי הרי השוה אשה לאיש בכל ל"ת שבתורה, לרמז שהאשה שוה לאיש, וגם היא תזכה לסם חיים. והלך ר' ינאי והאכילהו והשקהו ונתן לו כסף לרמז על האמנת דבריו, כי אף אם נהנה בעוה"ז, אם הוא סור מרע ועשה טוב, זוכה לחיים אמיתיים.

לזכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעש"י

זאת תהיה תורת המצורע. ודרשו חז"ל 'זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע'. וכדאמרו חז"ל 'אם באת להזהר שלא תלקה בצרעת אל תספר

לשון הרע' (ספרי דברים כ"ד). ולבאר הענין למה, נראה כי טבע צרעת הוא לגרום חיכוך, והמחכך סובר בזה להסיר היסורים, ואינו כן, דכל שמרבה לחכך מוסיף לו צרעת, כי אם צריך להיות יושב ודומם וסובל עד שירחם ה'. והכי נמי רוב לשון הרע מהיכן בא, ע"י כי חברו עשה לו רע, וסובר להשקית את חברו לדבר עליו, ע"י שהוא ידבר עליו לשון הרע.

אבל באמת אינו כן, כי אם להיפך, צריך להיות הנעלבין ואינן עולבין, ובזה ישקט את חברו לדבר עליו, ורמז לדבר 'עש יאכלם' (ישעיה נ'), 'עש ר"ת 'ענוה שתיקה'. דבעת שרבה עליו מחלוקת ולשון הרע, העצה הוא 'חוץ למחנה מושבו', זה תקנתו שישב בחוץ עד ירחם עליו ה' וישקט הריב ולשון הרע וירפא הנגע.

כי תבואו אל ארץ כנען וגו' ונתתי נגע. במדרש (ויק"ר י"ז): הה"ד 'אך טוב לישראל אלהים לברי לבב', יכול לכל, ת"ל 'לברי לבב', אלו שלבן ברי במצוות, ע"כ. והנה כתיב 'רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקד עליכם את כל עונותיכם', וכתיב 'את אשר יאהב ה' ויכח', אמנם למי מועילין היסורין, רק לאלו אשר להם לב טהור, רק היצה"ר מתגבר, על כן ע"י יסורים המחלישין היצר, ישוב אל טהרתו. אמנם לאלו אשר לב ערל, שוב אינו מועיל.

והנה רש"י מדקדק 'ונתתי נגע צרעת', מה זאת ההבטחה, ומפרש דבשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, ע"ש. ולפי דברינו יש לומר דבשורה היא להם שהיסורים גורם לשוב בתשובה, וזה כוונת המדרש שע"י שבאין נגע צרעת, על ידי כן תחזור אל יראת ה', הה"ד 'אך טוב לישראל', כלומר שטוב לישראל 'אלוקים', היינו מדת הדין, ולמי, 'לברי לבב' שעדיין לבן בריא. דאלו אשר לב ערל להם, לא מועיל

תולדות האבני נזר זי"ע

ידוע שהיה ילד חלש וידוע חולי, אביו בעל אגודת אזוב אמר פעם שאילו רצו בשמים לזכותו בעוד ילד כמותו, היה מסרב, לפי שגופו היה חלוש מלהחזיק עליו מוח גדול כזה, והיה תמיד גונח וכואב, וכשראה אביו זאת היה גם הוא עצמו בסכנה ממש.

ובעת כשנסע אביו עם האבני נזר לפרצבה לקבל את הרבנות הראשונה שלו, היה יום סגריר וגשם טורד מאוד, והעגלה נהגה בכבדות, והיו רחוקים עוד כשש שעות נסיעה מן העיר, ועמדו הסוסים מלכת ונשארו באמצע הדרך, במרירות לבו אמר אביו לבנו האבני נזר: 'הנה בימי ילדותך כמה צער סבלתי ממך, שהיית תמיד חלוש וחולה, וגם עכשיו ראה הצער שיש לי ממך'. כששמע האבני נזר דברי אביו, נאנח אנחה עמוקה מאוד, ותיכף התחילו הסוסים לרוץ, ובשעה אחת באו העירה.

לע"נ הגה"צ ר' משה ב"ר יצחק אייזיק הנקרא ז"ל משה ניו יארק זצ"ל י"א צ"י ניסן

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן. במדרש: מעשה ברוכל אחד שהיה מחזר עיירות הסמוכות לציפורי ואומר מאן בעי סם חיי, ושמעה בת ר'

ינאי, אמרה לאביה רוכל אחד מסבב ואומר מאן בעי סם חיי, קרא ר' ינאי לאותו רוכל א"ל הראני אותו סם חיים שאתה מוכר, הוציא ספר תהלים ופתח והלך עד פסוק זה 'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע'. הלך ר' ינאי האכילהו והשקהו ושלחו ונתן לו ששה סלעים. אמרו לו תלמידיו לא היית יודע פסוק זה. אמר להם: הן, אלא שבא זה ובררו בידו. וכבר כתבו המפרשים לדקדק בזה, ויש להבין עוד מה דייק כאן המדרש לספר שבת ר' ינאי שמעה רוכל זה, דנראה דבא להשיענו דבר.

ונראה לומר דהאי רוכל הסתובב בעיירות במקום שהיו עובדי אדמה בלי תורה, וגם לאלו הכריז 'מאן בעי סם חיי, והיית בת ר' ינאי מתמיה, כי האמינה שאין זוכה לחיי נצחי רק מי שזוכה לכתרה של תורה, והיה לה צער כי אשה פטורה מתלמוד תורה, והאיך יש תקוה לאחריתה אם אין בידיה לקיים מצוה גדולה זו. אבל כבר ידוע מה שאמרו (כתובות קיא). דאף מי שלא זכה ללמוד תורה, מ"מ מצאתי להן תקנה מן התורה, כי כל המשיא בתו לת"ח והעושה פרקמטיא עם ת"ח

דו"פ
סדר עבוד ספרות
הידושי רבינו חיים הלוי
על התיבום
עם מורשת הגר"ח
כרך שני

כיל סכאום ציורים, ציורים, כיתובים
ספרות ומולאים
מחברות ומסכתות ומורשת
...
מבקר זה כתיבונו
• הלכות סוכן ומנהל • נדרים • שבתות
• יובל • ביאת אבותינו • תהייתו ומיתותיו
...
סדר שלישי • מנצח מלכותי עריה
...
מבין זה כתיבונו
• ברושום שני סדר הראשון
שנקבל מוכרתי ותיבת בעולם הוריה
כיל ולמדת
• תפילין • שבת • יום וחוליות
מאכלות אבותינו • תהייתו • סדר
סוכן • כתיבה

להשיג כל חתימת הספרים המובחרות
הנחה האמיתית
מאין: ספריית - אחים גיטלי - חר"ל עם הספר - לעווין
מסך מורשת הגר"ח moreshet@agrach@gmail.com

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א
זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

דרכי אמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק

זוואלוב

כתב בהקדמת הספר, ז"ל:

ועיני לשמיא נטלתי וכפי פרישות בתפלה, ועני בלב נשבר ונדכה

נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא

די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי.

סור מרע ועשה טוב. הנה שרשי התורה והעבודה, להשתוקק תמיד להכניע הרע שרואה בעצמו, ממעשיו ודיבורו ומחשבותיו ומדותיו ההפכים שהם נגד רצונו יתברך, שמהם באים כל מיני דינים ח"ו על כללות העולם ועליו בפרט, וכל זמן שאדם רואה אצל עצמו כוחות הרע הגוברים עליו שלא ברצונו, וכל שכן ח"ו כשרוצה ומתאוה להם, מזה יוכל לידע שח"ו הדינים רודפים אחריו, וכאמרם ז"ל (בב טז). יורד ומסטיין עולה ומקטר, וזה כליונו ח"ו, כי הרע מכלה את עצמו כידוע (שער הפסוקים קהלת ח, ט). שהוא ההיפוך משורש הטוב, שנאמר עליו 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', ויצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ורוצה לכלות הכל.

וזה שורש העבודה, בתחילה להיות סור מרע, שלא ירצה בכחות הרע, היינו כל מיני תאוות שבאים מכח חלל השמאלי שבלב שהוא מלא דם, יראה לשברם ושיהיו נמאסים בעיניו, כי יש כח נפש הבהמיות שאינו רוצה בהמתקה, היינו להכניע לחסדים, ומזה צריך לסור מכל וכל לשברם ולכתתם, וזה בחינת אשה רע שמצוה לגרשה. ויש בחינת אשה טובה, שהם הגבורות המשתוקקים תמיד להכניע תחת החסדים, וכאמרם 'איזה אשה כשירה שעושה רצון בעלה', היינו שמבטלת רצונה תמיד לרצון בעלה.

וזהו 'סור מרע ועשה טוב', היינו לעשות מהרע טוב, היינו כל מה שלוקח מדברי תאוות העוה"ז, יהיו הכל לעבודתו יתברך שמו, לא להנאת גופו הכלה שהוא צרעת משכא דחויא, שהוא שורש הרע של כל העולמות ח"ו, וגם זה שיהיה הכל באמת לא לרמות ולא להשטות את עצמו, ועל זה נאמר 'שפת אמת תיכון לעד ועד ארגיע לשון שקר', כי גם בשקר שאין אומרים אמת בתחילתו אינו מתקבל, כי שרשי הרע שמכלה את עצמו הוא שרשי השקר שאין לו רגלים, שיקרא לא קאי, ועל כל פנים בשרשו צריך להיות מושרש בטוב, כאמרם ז"ל (תרגום יונתן בראשית נ, יג) רישא דעשו מונח בעיטפא דיצחק, ועשו הוא בחינת שקר, כאמרם ז"ל (ב"ר סג, ח) עש"ה הא שוא שבראתי בעולמי, ושורשו מגבורות קדושות שהם בחינת יצחק. (תוריע אות ב.).

עליו שיהיה קבור, אלא דהוא שת עצה בנפשו שתהיה המצוה מקוימת בהכרח ולא תבטל, אבל ענין המצוה הרי הוא עדיין עליו ולא שייך נעשה מצותו, עכ"ל.

והנה רעק"א הקשה על הטור שכתב דרך לר' יהודה דמצותו בשריפה - אפרו מותר מדין כל הנשרפין דאפרן מותר, אבל לחכמים דהשבתו בכל דבר אפרן אסור, דהרי לכו"ע איכא מצות שבת, וא"כ צריך להיות לכו"ע אפרו מותר, כיון דנעשית מצותו, דהרי כתבו התוס' בתמורה דזה החילוק בין הנשרפין והנקברין, דרך בהנשרפין איכא 'מצוה' בשריפתו, ולא בנקברין. וא"כ בחמץ דלכו"ע איכא מצוה בהשבתו, א"כ אין חילוק בין לר' יהודה ובין לחכמים.

וכתב הגר"י ענגיל, דלפי הנ"ל מיושב, ז"ל: חמץ נהי דהפירור כו' או ההטלה לים מצוה, עכ"ל הרי ענין המצוה שלא יהיה החמץ מצוי בידו, וזאת המצוה הרי נמשכת כל ימי הפסח ותמיד מצותו עליו, לבל ילקט הפרורין אח"כ או לבלתי יעלה מן הים וכמובן, וא"כ הרי לא שייך בזה נעשה מצותו כלל, ורק לר' יהודה דמצותו בשריפה אמרינן דנעשית מצותה.

היסורים. וכן ג"כ שמעתי ממו"ח הגאון (ר' הלל מקאלמאי) נ"י לפרש המדרש עה"פ 'הטיבה ה' לטובים ולישירים בלבותם', 'הטיבה ה' לטובים', יכול לכל, תלמוד לומר 'ולישירים בלבותם', דבאמת אין טובה העשירות רק למי שצדיק באמונתו שלא יזיק לו העושר.

לע"נ הרבנית חיה קופלמאן ב"ר מנחם מענדל ז"ל יא"צ י' ניסן

כל הנשרפין אפרן מותר והנקברין אפרן אסור. הכלל הוא ד'כל הנשרפין אפרן מותר, וכל הנקברין אפרן אסור'. וכתבו התוס' (סוף תמורה), דזה משום דהנשרפין הוא מדין תורה, וכיון שנעשית מצותו הותר איסורו, משא"כ נקברין הוא רק מדרבנן, ולא נחשב דנעשית מצותו, ולכן אפרן אסור.

והגר"י ענגיל (בית האוצר ח"א כלל ר"ב) כתב דיש לומר חילוק אחר, דדבר הטעון קבורה, מצותו הוא שיהיה החפצא קבור לעולם. ולא מועיל מעשה קבורה גרידא,

כי עדיין החפצא קיים גם אחר המעשה קבורה, ולכן לא מיקרי 'נעשית מצותה'. אבל דבר הטעון שריפה, מצותו היא שישרף, ובוהו כבר נעשית מצותה אף אם יצוייר שגם לאחר השריפה עדיין החפצא קיים, אלא דלא יצוייר דבר כזה, כי כל זמן שלא נעשה אפר, עדיין לא נשרף כראוי. ולכן לאחר השריפה מיקרי דנעשית מצותה.

ז"ל: קבורה גם בהיותה מצוה מפורשת, עכ"ז לא שייך שתתיר ההנאה מפאת נעשה מצותו, דהא קבורה איננה מצות ביעור, ורק ענין המצוה שיהיה האיסור קבור וגנוז, וא"כ ענין זאת המצוה הרי אי אפשר שיעשה בשום פעם, שהרי אם קבר האיסור ונתגלה הרי צריך לקוברו שנית וכמובן, וא"כ לא שייך בזה כלל הך ד'נעשה מצותו'. דרך בשריפה דהמצוה על מעשה השריפה, ומכי שרף ליה חדא זימנא קיים מצותו, שפיר שייך נעשה מצותו ושפיר נפקע האיסור. משא"כ קבורה הרי אין המצוה מעשה הקבורה כי היכא דנימא דבעשותו מעשה זאת פעם אחת נעשה מצותו, רק ענין המצוה שיהיה האיסור קבור וגנוז לעולם ולא יהיה מצוי ביד האדם, ובכל עת שיטלנו ממקום שהוא קבור שם ויניחנו במקום שבני אדם מצויין הרי ביטל עשה זאת, וא"כ הרי תמיד מצותו עליו שיהיה קבור וגנוז, ולא שייך בזה ענין נעשה מצותו כלל, עכ"ל.

והוסיף הגר"י ענגיל, ז"ל: ואין לומר דא"כ עכ"פ אם שרף איסור דנקברין דמעשה אי אפשר שימצא עוד, א"כ הא נעשה מצותו, ולישתרי אפרו. דזה אינו, דכיון דעצם המצוה איננה על מעשה האדם פעם אחת כשריפה, ורק היא מצוה נמשכת ותמידית שיהיה הדבר קבור לעולם. ואף אם הוא שת עצה בנפשו לעשות מעשה אשר על ידה יוכרח הדבר להיות בלתי מצוי לעולם ולא יצטרך עוד להשגיח על זה והיינו מעשה השריפה, עכ"ז הרי בשביל זה לא נשתנה ענין המצוה, ואכתי שפיר גם מצותו

לע"נ הג"ר יעקב משה ב"ר שלמה זלמן זצ"ל יא"צ ט' ניסן

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן. ידוע דקדוק המפרשים דכתיב בתריה 'ויצא הכהן אל מחוץ למחנה', דאכתי אין המצורע רשאי ליכנס, ואיך כתיב מקודם 'והובא אל הכהן'. ויש ליישב על פי מה שכתבו בספה"ק דאפילו רשע שנאמר עליו 'מה לך לספר חוקי', מ"מ אם לומד, אז אין תורתו באמת, אלא ניתנת באוצר מיוחד, וכשחוזר בתשובה, או לאחר גמר קבלת עונשו בגיהנום, מחזירין אותו לו. (ע' בדביר המוצנע פ"ז סוף ד"ה והזרתם בשם החוה מלובלין). ויש לומר

דהאוצר ששומר התורה עד שישוב בתשובה, היא השכינה הקדושה, שנקראת 'אשה יראת ה', וכתב 'יראת ה' היא אוצרו'. זה שאמר הכתוב 'זאת היא בחינת מלכות - שכינה הקדושה, 'תהיה תורת המצורע', שאצל 'זאת' השכינה הק', 'תהיה תורת המצורע', תהיה שמורה תורת המצורע היינו הרשע, דלא סלקא בה לעילא, עד 'ביום טהרתו' שישוב בתשובה, ואז 'והובא אל הכהן' העליון, היינו הקב"ה. וכמו שאמרו בזוהר הק' (ח"ג יג). שהשכינה סלקא עם התורה לעילא להתפאר לפני הקב"ה באומרו 'חזי במאי ברא אתינא לקמך'.

לזכות פ.ב.ע.י להצלחה בכל"ע

שלך אינך רואה אבל אתה רואה בשל אחרים. בשו"ע (או"ח תמ"ג ס"ב): 'ישראל שהיה בידו חמצו של ישראל אחר, חייב לבערו בזמן איסורו אפילו אינו חייב באחריותו'. וביאר המג"א: 'אע"ג דהא אינו עובר עליו, מ"מ יעבור שלא יעבור עליו המפקיד', עכ"ל. אבל בבאור הגר"א (שם אות י"א) כתב שהנפקד צריך לבער משום איסור דידיה, שחמץ של ישראל אינו בהיתר

ב ובעין זה כתב במנחת ברוך (סי' ס"ז), ובאבי עזרי (הלכות חמץ ומצה פ"ג ה"א). וראה 'מורשת הגר"ח' ח"ב על חידושי רבינו חיים הלוי ה' חמץ ומצה, במילואים.

א וכבר רמז לזה בשו"ת בית שער (מכתבי יד סי' ל"ח), והגר"ז (מובא בשיעורי הגרמ"ד נזיר מה, ב, ותמורה לג, ב), והגר"ד (קובץ חידושי להגר"מ והגר"ד עמ' מב), ומעיל שמואל (פסחים כ.א).

פנים יפות לבעל הפלאה

בעל הפלאה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

יתן על ראש המטרה וכפר עליו הכהן לפני ה'. כתב הרמב"ן וז"ל: אמר הכתוב באשם וכפר, וחזר ואמר בחטאת וכפר על המטרה מטומאתו, ואמר עוד בעולה ובמנחה וכפר עליו הכהן וטרה, ולא ידענו מה ענין הכפרות הללו כולן. אולי האשם מכפר על מעלו אשר מעל קודם נגעו, וחטאת על חטאו אשר חטא בימי הנגע אולי בצערו נתן תפלה לאלהים וזה טעם 'מטומאתו', והעולה והמנחה יהיה לו כופר נפש שיזכה לטהר עכ"ל. ונראה לבאר דבריו ז"ל יותר, והוא מ"ש חז"ל 'שכר מצוה מצוה, ושכר עבירה עבירה', ופירשו ענינו מפני שאחז"ל (זוהר נשא קלז): 'ארורים הרשעים שמהפכין מדת הרחמים למדת הרוגז'. והוא חטא גדול שפוגם במדת השי"ת שברא עולמו כדי להשפיע להם מדת החסד ומדת הרחמים, וכמו שאמר הכתוב (במדבר יד:יא): 'עד אנה ינאצוני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי', הקדים הניאוף שהוא פגם במדותיו יתברך, לעבירה עצמה, וע"ז אמר הכתוב 'על מה תוכו עוד תוסיפו סרה', שהוא עונש על עונש, כיון שאינם מכירים בעונש שהוא בא ע"י חטאם, ואינם שבים בתשובה, יוסף בכם העונש על מניעת השפע מחסדו יתברך.

ופירשו בזה מה שאמר דוד המלך 'משנאי ה' יכחשו לו ויהי עתם לעולם', מפני שהם מכחישים בעונשם שהוא מאת השי"ת, לא יסורו מדרכם הרע, לכך נתוסף בהם העונש, וזה שאמר 'יהי עתם לעולם', פירוש עת צרתם אין לה הפסק, אלא מתגבר והולך. והיפוכו במדת הצדיקים שמכירים כשיגיע להם עונש ח"ו ושמהם ביסורים, כמ"ש חז"ל השמחים ביסורים עליהם הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו', וענינו שאחז"ל (נדרים ח:): שעתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה, רשעים נדונים בה, צדיקים מתרפאים בה. דהצדיקים שמכירים שהיה מהשי"ת, שמחים ומתרפאים בהם. וכן הוא ענין המצוה שהוא מאת השי"ת כדי שיתעורר אל לבו לשוב בתשובה על החטא שנגעים באין עליו, ואם אינו מכיר בו, נעשה מוחלט ומגיע לו עונש על עונשו, לכך כשנתעורר בתשובה ונתרפא מאת ה', צריך כפרה כפולה על החטא, ועל הפגם במדותיו יתברך.

משום שאינו שלך אתה רואה, והוכיח הכי מלשון רש"י (דף ה:): שכתב 'אבל אתה רואה של אחרים כגון של נכרי'. דמשמע דבשל ישראל אסור אפילו בשלא קיבל עליו אחריות. וכן הוכיח מלשון רש"י (דף ו.ו.) 'חמצו של נכרי המופקד אצלו ולא קבל עליו אחריות דמותר לשהותו'. הרי משמע דמיעוטא דקרא שאינו שלך אתה רואה, הוא דין רק בחמץ נכרי ובחמץ של גבוה, אבל לא בחמץ של ישראל.

וכן נקטו בשיטה זו גם התוס' (דף ה: ד"ה אבל), דהקשה הרב ר' יעקב דאורליינש דהכא לא מצריך תרי קראי למעוטי נכרי וגבוה, דמחד קרא 'לך'

ממעטינן תרווייהו, ואילו גבי חלה אמרו דתרי 'עריסותיכם' כתיבי, חד למעוטי נכרי וחד למעוטי הקדש, ע"ש.

ואי נימא דמיעוטא דקרא שאינו שלך אתה רואה, אינו דוקא דין בחמץ של נכרי ובשל גבוה, אלא ההיתר הוא מפני שאינו שלך, ואפילו חמץ של ישראל, כיון שאינו שלך, אתה רואה, א"כ אין כאן קושיא כלל, הלא שאני מיעוטא דגבי חמץ ממיעוטא דגבי חלה, דגבי חמץ עיקר המיעוט משום שאינו שלו, לכן שפיר די לן במיעוטא דחד קרא. אבל גבי חלה הא שעיסת הקדש היא פטורה מן החלה, היינו לא מטעם שהעיסה אינה שלו, אלא

משום שהיא של הקדש, כדמשמע מהא דאמרו (דף לח.) גבי מעשר שני דפטורה מן החלה מדכתיב 'עריסותיכם', ופירש"י: 'אע"פ דלגבי מצה ואתרוג הוה מעשר שני שלו כיון שאתייב לו לאכילה, מ"מ מחלה פטרינהו רחמנא מיתורא דקרא עריסותיכם'.

ומוכרח א"כ לומר מקושת התוס', דמוכח דסוברים שהמיעוט שאינו שלך אתה רואה הוא דין רק בשל נכרי ובשל גבוה, אבל לא בחמץ של ישראל, ולכן פריך שפיר מאי שני גבי חלה בעינן תרי מיעוטי חד לעיסת נכרי וחד לעיסת גבוה, וגבי חמץ ממעטינן תרווייהו מחד קרא.

והנה לכאורה יש לומר דלפירוש הגר"א בשיטת רש"י דמיעוטא דקרא אבל שאינו שלך אתה רואה, הוא דין רק בחמץ של נכרי ובשל גבוה, אבל בחמץ של ישראל ישנו הדין בכל יראה ובל ימצא אע"פ שלא קבל עליו אחריות, א"כ גם בחמץ של

הפקר ברשות ישראל והוא אינו רוצה לזכות בו, יהיה ישראל שהחמץ ברשותיה בדין איסור כל יראה ובל ימצא, דמאי שנא מחמץ של ישראל אחר שאינו שלו ולא קבל עליו אחריות שהנפקד ישנו בדין כל יראה ובל ימצא.

ונראה דלפיכך פירש רש"י (דף ד:): 'מדאורייתא בביטול בעלמא סגי, דכתיב תשבתו ולא כתיב תבערו, והשבתה בלב היא השבתה'. היינו שמבטל עצם החפצא של החמץ דליהוי כעפרא דארעא, ולא פירש דהאי ביטול בעלמא סגי הוא מדין הפקר כמו שפירשו שם בתוס'. כי לפי רש"י לא מועיל הפקר גרידא שלא יעבור על ב"י וב", דמאי שנא מחמץ של ישראל אחר שאינו שלו ולא קיבל עליו אחריות דהנפקד עובר עליו.

אמנם באמת מוכח מדברי רש"י (דף מו:): דחמץ שאין לו בעלים כלל, כגון שהפקירו, דאין זה חמץ שמוזהר עליו. דרק חמץ של ישראל אחר דיש לו בעלים, אז הנפקד עובר עליו, אבל חמץ שאין לו בעלים כלל, אינו בב"י וב", דרש"י כתב שם: לא זהו חמץ

שמוזהרין עליו וכו', וקרא כתיב שלך אי אתה רואה וזה אינו שלך, ולא של חבירך, דאכתי לא מטא ליד כהן, עכ"ל. הרי משמע מדבריו דחמץ שאין לו בעלים אינו בדין כל יראה ובל ימצא, ואז אין מזהר עליו גם מי שהחמץ ברשותו.

לע"נ הג"ד ישראל אליהו ב"ר אלכסנדר זסקינד וויינטרויב זצ"ל יא"צ י"א ניסן

בדיקת חמץ. לאחר שניקו נקיין יסודי כל המקומות שצריכים בדיקה, נוהגים להניח עשר פתיית חמץ בזווית הבית ולזכור בדיוק איפה הניחם, ולשרפם בבוקר, וצריכים להניח פתיית חמץ קשים שלא יתפרר, וזהו על דעת רבינו האר"י ז"ל, ויכוין לבער עשר כתרין דמסאבותא ולהוציא ניצוצות הקדושה מתוכם. ומכל מקום אין הנחת הפתיית הנ"ל עיקר המצוה, כי עיקר המצוה הוא שצריך לחפש ולבדוק לאור הנר ככל המקומות, ומי שאינו בודק ורק מקבץ הפתיית לא קיים המצוה בכלל, דכוונת האריז"ל הוא דחוץ ממה שבודק כל המקומות שצריכים בדיקה, צריכים גם להשים עשרה פתיית הנ"ל כדי לכוון לברר הניצוצות הקדושה.

ולפ"ז יתורץ מה שחולקים על האריז"ל וטוענים שלא להניח פתיית חמץ בשעת הבדיקה במקום שימצאם הבדוק, מפני דעיקר הברכה הוא על המצוה שחייבוהו חכמים 'שיחפש' אחר חמץ ויבער, ויש כאן חשש ברכה לבטלה. אמנם באמת גם האריז"ל סובר כך, ובזה אין שום חולקים, אלא כוונת האריז"ל דלאחר שצריכים לבדוק ולחפש בכל המקומות, גם יש להניח העשרה פתייתם כנ"ל.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל. זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת שהוא שקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו'

חמץ. מצות ביעור חמץ היא רבה, שהרי כתבו המפרשים שפשט מצוה זו הוא הרמז שבה שהוא לבער את רוח הטומאה ואת היצה"ר מקרבנו, ולכן כל היד המרבה לבדוק הרי זה משובח, ועיקר מצוה זו היא מוטלת על הנשים לכבד הבתים יפה יפה ולחטט אחר החמץ בחורים ובסדקים במקום שיש לחוש, ובמקום שאין לחוש, ולהגעיל כל הכלים אפי' אותם שמשתמש בהם בצונן, ולברר ולנקות החטים יפה, וכהנה זהירות ומנהגים טובים מנהג ותיקים כולם אהובים, ולכולם יש שורש למעלה, ומעשה ידינו כוננה לבער רוח הטומאה.

ולכן כתבו גורי האר"י ז"ל, שהזהיר מאד באיסור חמץ והמחמיר על עצמו בחומרות יתירות, מובטח לו שלא יחטא כל השנה, כי מאחר שביער את רוח הטומאה מכל וכל, ולא נתן מקום שתשלוט בו הסט"א, איזה הדרך יוכל לשלוט בו להחטיאו.

ולכן גם האיש יזדרז מאד לזהר בכל חומרות הפסח ולעמוד על המשמר כאריה בשעת עשית המצות שלא יהו המצות בלי עסק אפילו רגע, ושלא יהא בכלים שעושים בהם המצות שום דבק בצק, ושלא יקריבו המצות קרוב לתנור וישהו שם אפילו רגע עד שיטלם האופה, כי חום התנור עושה רושם של חימוץ כל זהו, ולא יהא הכסף נחשב למאומה בעיניו נגד אהבת הבורא. זה כלל גדול בכל המצות, כל שכן וקל וחומר לשמור את חוקות הפסח כהלכתו, והכסף יענה את הכל.

וכן בליל י"ד כשעושה הבדיקה לא ילך כמו שר בבית, אלא אעפ"י שיודע שכבר בדקו יפה אנשי הבית, יראה כאילו לא בדקו כלל, ויעשה הבדיקה יפה בחורין ובסדקים, וילקט העשרה פתיתין שמניחים ויכוין שהם כנגד י' כתרין דמסאבותא, ויאמר אחר כך נוסח כל חמירא ויכוין אל סודו בכללות מה שיד שכלינו מגעת שהוא לבער ולבטל רוח הטומאה, וצריך לאומרו ג' פעמים בין ביום ובין בלילה וכו'.

אמנם כדי לבער רוח הטומאה מעליו לגמרי לא סגי בבדיקה וביעור החמץ לחוד, אלא כתבו המקובלים שמשלשים יום קודם לפסח צריך ליתן לב ללכת בדרך טובים ולקיים קצת דרכי התשובה, ואז הקב"ה בכל לילה מוציא חלק נשמות ישראל מתוך הקליפות הכל לפי מעשיו של אדם ולפי הכנתו, עד שבליל התקדש חג עומדים מבחוץ בני חורין, וזהו בחינת יציאת מצרים שיש מדי שנה בשנה, וזהו בעצם אומרים 'חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים', וזהו עיקר שמחתנו על גאולתנו ועל פדות נפשנו. אבל אם לא עשה הכנה מקודם ולא נזהר בחמץ כראוי, לשמחה מה זו עושה, ודין גרמא שאינו מתעורר כל כך ואינו נכנס בלבו כל כך שמחה, כי הכל תלוי לפי מעשיו ולפי זכות נשמתו ולפי הכנתו.

תולדות בעל חזון יחזקאל ז"ע

מספר בנו הר"ר מנחם עזרא: בימים הנוראים מנהגי היה לעמוד ע"י אבא בחזרת הש"ץ בתפילת מוסף, וזאת כדי שאוכל לסייע לו לקום מ'כורעים', פעם כשראיתיו בוכה כתינוק, שאלתיו על מה הוא מתפלל בשעת 'כורעים'. תשובתו הדהימה גם אותי שהייתי כל כך קרוב לו וחשבתיו שאני מכירו, לא על הצלחה בדברי תורה, בטח לא על פרנסה, אף לא על בריאות, וגם לא על בניו שיהיו ת"ח, אלא - ודבריו נחרתו בזכרוני אני - מבקש מה' שהמצות לפסח שנאפות תחת הכשרי יהיו אמנם כשרים ללא שום חשש של חמץ.

הרבה פעל מאחורי הקלעים שהקהלות באנגליה יקבלו עליהן רבנים, ואם קהלה טענה שאין לה לשלם משכורתו הפעוטה של רב, גם לזה מצא פתרון, משך שנה וחצי שלח לקהילה חשובה את הכסף על מנת שישלמו לרב משכורתה, וכשחלה החזון יחזקאל ולא שלח את הכסף בזמן, בא אליו אחד מהגבאים, הלה נגזף קשות ומהר להסתלק, מאז שלמו אנשי הקהילה עצמם את משכורתו של הרב.

מיד לאחר שהגרמנים גרשו את היהודים אזרחי פולניה ל'בונז'ין, בא בנו של ראש ישיבה מפורסם מפרנקפורט וסיפר שאביו ניצל מגזירת הגירוש רק משום שהיה מאושפז בבית חולים, אולם ברגע שיעזב את בית החולים יגורש, החזון יחזקאל ידע שלראש הישיבה יש קרוב בלונדון איש אמיד ושומר מצוה, כדי לקבל ויזה בריטית היה צורך שאיש בעל אמצעים יחתום על הצהרה שהוא לוקח על עצמו את פרנסת הפליט (פורמליות גרידא). כל הזירוזים מצד החזון יחזקאל לקרובו של ראש הישיבה העלו רק הבטחות 'מחר אחתום' ולא יותר.

והנה בערב שבת לאחר שהרבנית הדליקה נרות שבת, ובלונדון מדליקים עשרים דקות לפני השקיעה, והחזון יחזקאל מחכה כחצי שעה, וניגש אל הטלפון ומחייג מספרו של קרוב זו, האיש אליו טילפן אבא לא האמין למשרתו שאינו יהודי שהרב אברמסקי רוצה לדבר אתו בטלפון בשבת, וחשב שמישהו חמד לו לצון, אולם כששוכנע הבין את חומרת המצב, ובמוצאי שבת עוד טרם הבדלה וההצהרה הדרושה חתומה כדת וכדין. אגב לשאלת אמא מדוע אבא בעצמו חייג את המספר ולא נתן לאחד מבניו לעשות זה, נאנח אבא ואמר 'הבנים עדיין לא מספיק גדולים בישראל לחלל את השבת כשמדובר על עסקי פיקוח נפש' ראה רמב"ם הלכות שבת (פ"ב ה"ג).

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר ז"ע שכתב על הלומד דרוש זה 'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות י!]: וע"כ בסוף כאשר שלחם, אמר להם 'אל תרגזו בדרך' אל תתעסקו בדבר הלכה, והיינו שלא יתעסקו עוד בדבר הלכה זאת בפלפולים אם דינם כב"י לגמרי, הלא לכם סימן את העגלות כאשר למדתי עם אבי פרשת עגלה ערופה, וזה האות כראיה של מהר"ש יפה הנ"ל, כי איך למדו תורה אם יהיה חשש ספק ב"ג אצלם, אע"כ כי דינם כב"י לגמרי גם להקל, ואמונתנו הן כגיוריות, כאשר אמר בעל הגדה 'מתחילה עע"ז היו אבותינו ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו', כמו 'ואקח את אביכם את אברהם' כגר שנתגייר וכקטן שנוול דמי, ולא שייך איסור ב' אחיות כלל וכלל.

והיות כן קודם פטירתו של יעקב אבינו שלא יחזרו רעיונות כאלו תמידי, וכדכתיב 'וישתחו ישראל על ראש המטה' - על מטתו שלימה, ע"כ בירר לפניהם ביסוד מיטתו שלימה כהלכה, ועדות ביהוסף שמו, ולכן פתח ואמר 'קל שדי נראה אלי בלזו בארץ כנען ויברך אותי', ואין הקב"ה משרה שכינתו כ"א על משפחה מיוחסת בישראל (ע' קדושין ע'), וכש"כ בשם הזה 'קל שדי' שהוא עדות על שמירת יסוד הברית (ע' רע"מ פנחס רנ"ז וע' תנחומא סוף פ' צו), א"כ מזה עדות כי אין פסול במשפחתנו, 'ועתה שני בניך הנולדים לך וגו' אפרים ומנשה כראובן ושמעון', כי אין חשש ב' אחיות לא על רחל ולא על לאה. [ובזה מיושב מה שהקשינו בתחילת המאמר מדוע אמר יעקב זאת עכשיו, ולא בשעה שאמר ליוסף 'שים נא ירך תחת ירכי', כי קודם פטירתו רצה לברר להם שמיטתו שלימה].

ובזה מובן ההמשך 'המלאך הגואל אותי מכל רע', כדאיתא בזה"ק (ח"א דף רכט.): 'אלא אזדמנת לי אתתא דאיהי מגו סטרא אחרא כלל ולא אערע פסול בזרעי', ע"ש, דהכל סובב על מיטתו שלימה בלי חשש ב' אחיות. ועוד אמר יעקב, כאשר תתבונן איזהו ברכה בריך אותי הקב"ה, כדכתיב 'ויאמר לו אלקים אני קל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך', פרש"י על בנימין ואפרים ומנשה, ויקרא אותם 'קהל', ואם היה חשש ממזרות, א"כ אינו 'קהל', ואסור לבא בקהל, ואפילו קהל גרים לא אקרי 'קהל' (קדושין ע"ד). ועוד הבטיח לו שם 'ואת הארץ וגו' לך אתננה ולזרעך', וכן עיקרו של א"י [כבשו וחלקו] ע"י יהושע בן נון מזרעו של יוסף, וחלק בהמ"ק עיקרו לבנימין, כי מזבח בג' קרנותיו בחלקו של טורף (זבחים נ"ג), ורק נוחלי א"י נקראו 'קהל' (הוריות ג'), ולא עלה עזרא מבבל עד שעשאם כסולת נקיה, והפסולים מנפשמם סליקו (קדושין ס"ט) ע"ש. לכן מברכה זאת, ראה והבחנה על זרעך שהוא כשר וישר, בהיות עיקר חשש ב' אחיות על רחל לבד אמרו, כי אצלם היה קדושי ביאה עיקר [והיינו קידושי לאה], וכדכתיב הרמב"ן כאן בטעם שלא הולכה משום כך למערת המכפלה ע"ש. [המשר בשבוע הבא].